QUÆSTIO MEDICA.

CARDINALITIIS DISPUTATIONIBUS mane discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis decimâ-septimâ Februarii.

M. CLAUDIO DE FRADES, Doctore Medico, Præside.

An Senum valetudini tuendæ conducit balneum?

I.

EA lege natus est Homo, ut in ejus vitam per omnes ætates innumeri morbi sæviant, qui nullo penè vitari consilio possunt: vix vitæ limen ingressum, dolor, imbecillitas, impotentia pro primitiis adoriuntur, querelâ, suspirio, vagitu luculenter expressa: pueritiam atque adolescentiam molestiarum ilias excipit, quæ in juvenili virilique ætate vires acquirunt eundo: scansili tandem annorum lege obrepit non intellecta senectus, in quâ vita morti quotidie propior est, & animam è corpore quasi suâ manu Natura mollitere ducere parat. Vix credere fas est senectutem esse morbum, & senes qui sunt in statu merè naturali, qui Naturam optimam sequuntur ducem, eique parent, σαπρούς, inertes, causarios, ἄνους seu mentis inopes jure censeri: Quis non observat, juxta judicium divini Platonis, tunc mentis aciem imprimis florescere, cum oculus corporeus deflorescit. Verum senilis ille status eò calamitosior, quò ob malè constituta naturaliter viscera, & vitia adolescentiæ, plurimis patet corporis affectionibus, quibus hac ætate provecti, mirum est quam indignis accipiantur modis. His impendentibus Medicus γηροκόμος sedulò nititur occurrere, dum, quæ eorum saluti conducunt, Artis operâ parari curat, & quæ nimiùm altis insita

ſunt radicibus, utcumque emendare ſtudet, quæ noxia ſunt & infeſta procul amoveri, ad retardandum ſenium vitamque prorogandam, cujus diuturnitate ne metiaris hominis felicitatem, cum in vitâ longiſſimâ dimidium vitæ edormitur, & ſi adjicias labores, luctus, morbos, pericula, intelliges minimum eſſe quod vivitur.

Senec. Ep. 99.

I I.

QUEMADMODUM cuilibet anni tempeſtati ſua eſt temperatura, ſic cuilibet ætati ſua eſt temperies: hæc inſignibus dumtaxat principiorum vitæ mutationibus diſtinguenda venit, non annorum numero computanda: ſeriùs ocyùs quiſque vitæ terminum attingit ex caloris in humido breviori vel diuturniori permanſione. Homo, quo ortui propior eſt, fluxis humidiſque principiis, ſemine ſcilicet utriuſque parentis, maternoque ſanguine ſatus, eò ampliùs illorum abundantiâ circumfluit: Et licet ille calor tunc temporis cumulatior ſit & plenior, obtunditur humoris ubertate, qui ſenſim adoleſcendo conteritur: progrediens ætas vigorem ſuum floremque poſſidet & fovet quam poteſt diutiſſimè. Sed damnoſa quid non imminuit dies? ætas hæc ſenſim ingraveſcit, & inteſtinâ calamitate pedetentim in pejus ruit. Sic ad ruinam delabens homo, ſiccior & frigidior efficitur, cujus ſcilicet innatus calor actione continuâ fractus, ægriùs ſuas partes tenet: hinc emergit ampla excrementorum congeries, multarum ægritudinum ferax: Et ſicut quicquid innati hujus caloris pabulum deprædatur, ſiccitatem inducendo γῆρας promovet, ut in plantis ἄυανσιν; Ita quicquid accerſit frigus peregrinum, humorem ſuperfluum accumulat, & graviſſimum vulnus infligit ſenili corpori, quo partes ipſius contabeſcunt, vix certo ſtare loco poteſt, nutat, procumbit; tota denique moles occidit.

I I I.

BONIS Ægrorum rebus, ut & Convaleſcentium Lavatio totius corporis hiſce temporibus cautè inſtituitur: aquâ calidiori enervantur vires & pereunt, ne immoderatius utaris? frigidiori cruditates ſoboleſcunt: in aquâ tepidâ multò ſecurior & tutior. Verum ne putes omnes aquas promiſcuè ad id opus accommodatas; eligendæ veniunt quæ tenues ſunt, limpidæ, profluentes, apertæ, non limoſæ, non ſtativæ nec pa-

lustres aut lacustres. Sic à Medicinæ Principibus salubris fuit judicata lavatio, si nihil inde oppositum indicetur, raram texturam habentibus, biliosis, melancholicis, cephaleæ quoque & hemicraniæ levandæ, sicut & oculorum vitiis, sterilitati, hæmorrhoidibus, nec non & febri hecticæ, febribusque aliis ad declinationem vergentibus, omni demum intemperiei calidæ viscerum sive congenitæ, sive adventitiæ non exiguo fuit adjumento & præsidio, dum benè penitùs sese in corporis intima insinuando & permiscendo, ejus squallorem emendare valet, biliosos succos crassos & feculentos ibi stagnantes diluere, & expurgationi parare, & patentibus cutis spiraculis fuliginum expirationi viam præbere expeditiorem.

IV.

IS quoque rectè & apposité balneum præscribit, ut ex ejus usu consequatur utilitas, qui ad tempus aptum & conveniens potissimum attendit & distantissimum à pastu: horrori & perfrigerationi obnoxios rejiciet: singulorum præterea notam & perspectam habeat naturam, indolem, ætatem, præter multa alia, quorum omnium discrimine, ut & loci & tempestatis, rariùs aut crebriùs usurpandum persuadeat. Is quoque diligenter exploret primam corporis regionem; nullus ibi subsit hipochondriorum tumor, nec alui fluor immodicus, omnis demum necessarius præcedere debet apparatus, tum victu congruente, tum venæ sectione & purgatione idoneâ, ne húmores residentes quos balneum fundit, in viscera irrumpant & fluxiones concitent: his cautionibus Juniores securè balneum intrent, in iis etenim ætatis vigor omnia habet χαρίεντα, nec quidquam in iisdem desideratur omnium, quæ ad sanitatem conservandam, fugientem retinendam, amissam recuperandam conferunt, quorum corpora blanda vis aquæ subiens, horum calorem acriorem temperat, spiritus efferos demulcet, & effrenes eorum impetus coercendo, iis cumulat bonis, quæ non tantum εὐεξίαν, sed robur, integritatem, munditiem totius corporis concilient. *Hippoc. l. de præcep.*

V.

HOMINEM senem, quem capitis nives & rugæ turpant, juvenis exultantis more veneris militiam ambire portentum est, ut quem penè funeratum deficiat spirituum *Senec. 2. controvers.*

ampla copia, ipſumque occupet & obſideat uberrimus pituitoſi humoris proventus, quo hujuſce æſtus immoderatos tepere veritati conſonum. Non parum quoque inſolens & intempeſtivum eſſet, ſenem hunc lactatum ſpe & expectatione novi vigoris & vindicandæ vitæ à pleriſque moleſtiis, pravorumque affectuum concurſionibus, ad balneum accedere, cùm jam alterum pedem in Charontis cymbâ habere cenſeatur, & nativus ipſius calor jam fatiſcens, quique ob paupertatem ſui vix par eſt languentium virium reliquiis fovendis, adducatur in extinctionis periculum, & recuſet aquæ qualitates multum ſibi inimicas ſuſtinere : corpus hujuſque ſuccos à priſtina ſua indole & puritate degeneres, novæ corruptioni objiceret, ventriculi coctio perturbaretur, inſigniter inteſtina laxarentur, & parvo negotio prociderent, flatus interiùs fremerent, colliquatio fieret humorum crudorum, quibus perpetuò ſcatent ſenes, & illuvie ſeroſâ articuli eorum imbuti haud parum noxæ contraherent, & invalida fierent motus & ſenſus organa ; adeo ut, qui extremam vitæ fabulam agens, juniorum ætatem mentiri ſtudet, & meliori loco res ſuas ponere, moleſtaque ſenii tædia hocce præſidio lenire meditatur, auxiliâ dum requirit, exitium inveniat, & quaſi vitâ ſatiatus ad mortem, maturitate nondum completâ, præcipitetur.

Non ergo Senum valetudini tuendæ conducit balneum.

Proponebat Pariſiis FRANCISCUS AIGNAN, Aurelianenſis, Baccalaureus Medicus. A. R. S. H. 1701.

Apud Franciſcum Muguet, Regis & Facultatis Medicinæ Typographum.